

Jaarrekening 2018

(samen met het Bestuursverslag 2018 vormt dit de Jaarverslaggeving 2018)

Heerhugowaard, 21 mei 2019

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.1	Jaarrekening	48
1.1.1	Balans per 31 december 2018	49
1.1.2	Resultatenrekening over 2018	50
1.1.3	Kasstroomoverzicht over 2018	51
1.1.4	Grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling	52
1.1.5	Toelichting op de balans	60
1.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	68
1.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	69
1.1.8	Toelichting op de resultatenrekening	70
1.1.9	Vaststelling en goedkeuring	75
1.2	Overige gegevens	77
1.2.1	Resultaatbestemming	78
1.2.2	Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	78
1.2.3	Nevenvestigingen	78
1.2.4	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78

1.1 JAARREKENING

1.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

		31 december 2018	31 december 2017
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	10.622.598	10.242.220
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	(3)	783.471	852.818
Liquide middelen	(4)	1.966.106	2.861.269
Totaal vlottende activa		<u>2.749.577</u>	<u>3.714.087</u>
Totaal activa		<u><u>13.372.175</u></u>	<u><u>13.956.307</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsfonds	(5)	6.306.172	6.984.785
Voorzieningen	(6)	706.232	803.135
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	(7)	2.308.680	2.578.260
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	(2)	83.335	169.703
Overige kortlopende schulden	(8)	3.967.756	3.420.424
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>4.051.091</u>	<u>3.590.127</u>
Totaal passiva		<u><u>13.372.175</u></u>	<u><u>13.956.307</u></u>

1.1.2 RESULTATENREKENINGOVER 2018

		2018	2017
		€	€
BEDRIJFOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	(10)	21.830.122	21.443.110
Overige bedrijfsopbrengsten	(11)	320.509	487.751
Som der bedrijfsopbrengsten		22.150.631	21.930.861
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	(12)	15.451.023	14.838.604
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(13)	950.396	905.313
Overige waardeveranderingen van vaste activa		-	29.915
Overige bedrijfskosten	(14)	6.327.972	6.094.089
Som der bedrijfslasten		22.729.391	21.867.921
BEDRIJFSRESULTAAT		-578.760	62.940
Financiële baten en lasten	(15)	-99.853	-124.494
RESULTAAT BOEKJAAR		-678.613	-61.554
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2018	2017
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		-678.613	-61.554

1.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-578.760		62.941
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	950.396		873.824	
- mutaties voorzieningen	-96.903		-164.542	
- boekresultaten afstoting vaste activa	0		0	
		853.493		709.282
Veranderingen in werkkapitaal:				
- vorderingen	109.347		666.084	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	-86.368		81.155	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	567.332		-229.213	
		590.311		518.026
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		865.044		1.290.249
Ontvangen interest	0		116	
Betaalde interest	-99.853		-124.610	
		-99.853		-124.494
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		765.191		1.165.755
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-1.330.771		-537.775	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		61.403	
Investeringen immateriële vaste activa	0		0	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0		0	
Investeringen in overige financiële vaste activa	0		0	
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.330.771		-476.372
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden	-329.583		-434.099	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-329.583		-434.099
Mutatie geldmiddelen		<u>-895.163</u>		<u>255.284</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari		2.605.985		2.605.985
Stand geldmiddelen per 31 december		<u>2.861.269</u>		<u>2.861.269</u>
Mutatie geldmiddelen		255.284		255.284

Toelichting:

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERINGEN EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 ALGEMEEN

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling Stichting De Waerden is statutair (en feitelijk) gevestigd te Heerhugowaard, op het adres G. Rietveldweg 9, 1703 DD te Heerhugowaard en is geregistreerd onder KvK-nummer 37107589. De belangrijkste activiteiten zijn het bieden van ondersteuning (verblijf, dagbesteding en ambulante begeleiding) aan mensen met een (verstandelijke) beperking.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering Topinkomens (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Het eigen vermogen ultimo 2018 bedraagt € 6,3 miljoen positief en ultimo 2018 is ook sprake van een positief saldo aan liquide middelen van € 2,0 miljoen. Over 2018 is wel een negatief resultaat gerealiseerd van € 0,7 miljoen. De toekomstverwachting in de meerjarenbegroting (in termen van rendement en kasstromen) is positief. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met gelijkblijvende productie van het huidig product en dienstverleningsaanbod. Er zijn geen aanwijzingen dat er bezuinigingen of productieplafonds worden gesteld.

Met het negatieve resultaat over 2018 is in 2018 niet voldaan aan de banknorm voor de debt service coverage ratio (DSCR), die vanuit de ING via de algemene voorwaarden bij de langlopende financiering zijn gesteld. Over 2018 bedraagt de DSCR -0,07 en dit is lager dan de banknorm van minimaal 1,2. ING heeft een waiver verstrekt met een looptijd tot het volgende toetsmoment van 1 juli 2020. Dit houdt in dat ING op basis van de doorbreking van de bankratio niet overgaat tot directe opeisbaarheid van de uitstaande financiering. De meerjarenbegroting toont vervolgens aan dat De Waerden verwacht in 2019 en 2020 te voldoen aan de banknorm (4,29 respectievelijk 2,51).

Op basis van de waiver van ING en positieve toekomstverwachting in de meerjarenbegroting bestaat er geen onzekerheid over de continuïteitsveronderstelling. Als gevolg hiervan heeft de raad van bestuur de jaarrekening 2018 opgemaakt op basis van deze veronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden rechtspersonen

De Waerden is aangesloten bij Carante Groep. In Carante Groep worden op basis van kosten voor gemene rekening (KVGR) diensten ingekocht. De diensten betreffen voornamelijk ICT en salarisadministratie. De KVGR overeenkomst wordt telkens aangegaan voor drie jaar.

1.1.4.2 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de actuele waarde. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar zorginstelling Stichting De Waerden zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling Stichting De Waerden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,5%.
- Machines en installaties : 5,0%.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20-33%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdien mogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Er zijn geen indicaties aanwezig voor De Waerden om een bijzondere waardevermindering uit te voeren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

De Waerden maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Primaire financiële instrumenten omvatten debiteurenvorderingen, overige vorderingen, geldmiddelen, crediteuren, en overige te betalen posten. De reële waarde van de primaire financiële instrumenten benadert de boekwaarde. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de grondslagen van waardering van de betreffende posten zoals opgenomen in de hierna volgende alinea's.

De Waerden handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instelling verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruikt wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet-, of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 85% geconcentreerd bij de gemeenten. Het maximale bedrag aan kredietrisico is dan ook gering.

Valutarisico

De Waerden loopt geen valutarisico omdat alle transacties plaatsvinden in Euro.

Prijrisico

De Waerden loopt geen prijrisico omdat geen sprake is van effecten en termijncontracten.

Renterisico

Bij de leningen is sprake van vaste rentepercentages.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de resultaten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Een voorziening wordt gevormd bij verwachte oninbaarheid van de vorderingen die naar ouderdom wordt vastgesteld.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, dan wel de contante waarde.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud waarbij de uitgaven jaarlijks sterk fluctueren, wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van actuele meerjarenonderhoudsplannen. De toevoegingen aan de voorziening worden lineair over de jaren verdeeld. De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht voor zover deze zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De voorziening is berekend op basis van werkelijke uurlonen van de betreffende medewerkers.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileum voorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. Bij 12,5 jaar is dit een kwart maandsalaris, bij 25 jaar is dit een halve maandsalaris en bij 40 jaar is dit één maandsalaris. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd in verband met het risico van het doorbetalen van het loon over het eerste en tweede ziekte jaar van de langdurig zieken. Er is tevens rekening gehouden met de transitie vergoedingen in geval van ontslag na 2 jaar ziekte.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Operational leasing

Bij De Waerden worden de kantoormachines gehuurd. De risico's die aan het eigendom verbonden zijn, liggen hierdoor niet bij De Waerden. Dit contract wordt verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

1.1.4.3 GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord. De opbrengsten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De overige bedrijfsopbrengsten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten.

Uitgangspunten Sociaal Domein;

Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en Zvw zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten (decentralisatie). Als gevolg hier van is er voor 2016-2018 sprake van een bepaalde omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijk en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit voorop getsaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden. De gemeenten gaan over tot afwikkeling en vaststelling op basis van het landelijk Wmo controleprotocol (ISD). De wmo opbrengsten in de jaarrekening zijn gebaseerd op de productieverantwoording wmo ISD. De raad van bestuur heeft een beste inschatting gemaakt van eventuele overige omzetonzekerheden en waar mogelijk verwerkt en wijst op het resterende inherente risico dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2019 en later.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Schulden terzake pensioenen

Stichting De Waerden heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij De Waerden. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De Waerden betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Sinds 2015 gelden nieuwe, strengere, regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In maart 2019 bedroeg de dekkingsgraad 100,9%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad ultimo 2028 is 124,4%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Waerden heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Waerden heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.1.4.4 GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en kortlopende schulden aan kredietinstellingen. De verkrijgingsprijs van investeringen is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

1.1.4.5 GRONDSLAGEN VOOR GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.6 GRONDSLAGEN WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering Topinkomens(WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	8.663.425	8.544.623
Machines en installaties	952.287	928.917
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.006.886	756.179
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	-	12.501
Totaal materiële vaste activa	10.622.598	10.242.220

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	10.242.220	10.609.757
Bij: investeringen	1.330.774	537.776
Af: afschrijvingen	-950.396	-843.910
Af: desinvesteringen	-	-61.403
Boekwaarde per 31 december	10.622.598	10.242.220

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.6.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 1.1.7.

2. Vorderingen/schulden uit hoofde van financierings-tekort/overschot Wlz

	t/m 2015	2016	2017	2018	Totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-	-	-169.703		-169.703
Financieringsverschil boekjaar				-83.335	-83.335
Correcties voorgaande jaren	-	-	137.699		137.699
Betalingen/ontvangsten	-	-	32.004		32.004
	-	-	169.703	-83.335	86.368
Saldo per 31 december	-	-	-	-83.335	-83.335

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	83.335	169.703

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2018	2017
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	17.269.049	16.951.625
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	-17.352.384	-17.121.328
Totaal financieringsverschil	<u>-83.335</u>	<u>-169.703</u>

3. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Vorderingen op debiteuren	427.831	625.539
Carantegroep	116.597	112.558
RC Stichting beheer bewonersgelden	65.607	55.572
Fietsenplan	8.648	9.226
Incasso onderweg/passen	3.292	301
Huren en waarborgsommen	12.310	21.202
Overig	149.186	28.420
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>783.471</u>	<u>852.818</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Er is € 11.625 gereserveerd voor dubieuze debiteuren. Voor de RC Stichting beheer bewonersgelden zijn geen contractuele bepalingen rondom zekerheden, aflossingen en rente.

Onder overig is in 2018 de vordering als gevolg van de compensatieregeling voor transitievergoedingen opgenomen. De transitievergoeding die na twee jaar ziekte aan een werknemer betaald is (met terugwerkende kracht naar 1 juli 2015) kan op zijn vroegst per 1 april 2020 worden aangevraagd. De vordering ultimo 2018 bedraagt € 125.729

4. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Bankrekeningen	<u>1.966.106</u>	<u>2.861.269</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Bestemmingsfonds	6.306.172	6.984.785

Bestemmingsfonds

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 december 2018
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	6.984.785	-678.613	-	6.306.172

6. Voorzieningen

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Langdurig zieken	328.225	248.863
Persoonlijk budget levensfase	12.439	38.394
Egalisatierekening onderhoud	206.418	297.500
Personeelsbeloningen	159.150	218.378
Totaal voorzieningen	706.232	803.135

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1 januari 2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31 december 2018
	€	€	€	€	€
Langdurig zieken	248.863	244.287	-123.312	-41.614	328.224
Persoonlijk budget levensfase	38.394	-	-25.955	-	12.439
Egalisatierekening onderhoud	297.501	118.917	-160.000	-50.000	206.418
Personeelsbeloningen	218.377	-	-22.381	-36.846	159.150
Totaal voorzieningen	803.135	363.204	-331.648	-128.460	706.231

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-12-2018

€

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	465.225
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	241.007

Toelichting per categorie voorziening:

Langdurig zieken

De voorziening is gevormd in verband met het risico van het doorbetalen van een deel van het loon over het 1e en 2e ziekte jaar van de langdurig zieken. In de voorziening langdurig zieken is ook rekening gehouden met een eventuele transitie vergoeding.

Persoonlijk budget levensfase

In de CAO 2009-2011 zijn partijen overeengekomen om per 1 januari 2010 een persoonlijk budget levensfase (PBL) in de tijd te realiseren voor alle werknemers vallend onder deze CAO. Dit PBL kan aangewend worden voor bestedingsdoelen in tijd. Met de invoering van het PBL komen de huidige leeftijdsafhankelijke verlofregelingen en ontsie bepalingen te vervallen. Om de implementatie last bij het invoeren van een PBL zo veel mogelijk te beperken wordt een eenmalige invoering en overgangsregeling gerealiseerd. Dit betekent onder andere dat werknemers in de leeftijdscategorie 45-49 jaar een eenmalige storting in hun budget ontvangen van 200 uur bij het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De voorziening PBL dient ter dekking van deze toekomstige eenmalige storting van PBL-uren aan genoemd personeel. De Waerden heeft de voorziening PBL berekend conform de geldende bepalingen voor voorzieningen.

Egalisatierekening onderhoud

De dotaties zijn gedaan ter vorming van een onderhoudsvoorziening voor alle panden in eigendom van De Waerden en voor huurpanden waar De Waerden verantwoordelijk is voor (een deel) van het onderhoud. Jaarlijks wordt bekeken of de gevormde voorziening past bij het meerjarenonderhoudsplan.

Personeelsbeloningen

Voor toekomstige jubileumuitkeringen is een voorziening gevormd. Bij 12½ jaar is dit een kwart maandsalaris, bij 25 jaar is dit een halve maandsalaris en bij 40 jaar is dit één maandsalaris.

7. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Schulden aan banken	2.308.680	2.578.260

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	2.907.844	3.341.942
Af: aflossingen	-329.583	-434.099
Stand per 31 december	2.578.261	2.907.843
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-269.583	-329.583
Stand langlopende schulden per 31 december	2.308.678	2.578.260

De financieringsovereenkomst van de ING bevat bankratio's. De volgende tabel geeft een vergelijking weer van de banknormen met de realisatie over 2018:

Bankconvenanten	2018	Banknorm
Solvabiliteitsratio	47,2%	25%
Debt service coverage ratio	-0,07	1,2

De solvabiliteitsratio wordt berekend als zijnde het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. En de gehanteerde definitie van de ING is als volgt: EBITDA minus reguliere vervangingsinvesteringen, gedeeld door de som van de nettorentelasten en reguliere aflossingen.

In 2018 wordt de debt service coverage ratio niet gehaald. Zoals reeds toegelicht in de grondslagen van waardering en resultaatbepaling is hiervoor een waiver van de ING verkregen. Voor 2019 en 2020 verwacht De Waerden wel aan de banknorm te voldoen (4,29 respectievelijk 2,51).

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	2018	2017
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (<1 jr.), aflossingsverplichtingen	269.583	329.583
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	2.308.680	2.578.260
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.271.841	1.499.927

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

8. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Crediteuren	804.046	506.085
Kortlopend deel van de langlopende schulden (<1 jr.), aflossingsverplichtingen	269.583	329.583
Belastingen en sociale premies	560.935	576.507
Schulden terzake pensioenen	27.607	16.866
Vakantiegeld	438.020	426.747
PBL en vakantiedagen	1.475.935	1.243.582
Diversen	-	67.412
Fondsen	153.222	179.247
Nog te betalen salarissen	5.170	2.110
Ziekengelden	1.298	2.202
Waarborgsommen en huren	12.310	12.274
Rente leningen	18.393	20.337
Onregelmatigheidstoelage	39.176	37.472
Loondoorbetaling en ontslagvergoedingen	162.061	-
Totaal overige kortlopende schulden	<u>3.967.756</u>	<u>3.420.424</u>

In december 2018 is een managementlaag binnen de zorg opgeheven. Met de medewerkers die het betreft zijn afspraken gemaakt. De loondoorbetaling en de ontslagvergoeding zijn opgenomen onder de kortlopende schulden en bedragen € 162.061.

Toelichting:

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Van de reservering PBL en vakantiedagen bedraagt € 1.195.507 PBL.

9. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Bankgaranties

Ten behoeve van de huurverplichting van diverse panden zijn voor € 75.278 bankgaranties afgegeven.

Faciliteiten

Soort	Bankrekeningnummer	Limiet
Rekening courant krediet	68.75.10.198	€ 450.000

Tevens is met de ING Bank N.V. overeengekomen dat geen zekerheden worden verstrekt zonder voorafgaand overleg met de bank.

Aangegane verplichtingen:

Huurverplichtingen:

Het totaal aan huurverplichtingen voor 2018 is € 1.768.033. Hiervan heeft € 1.301.662 een looptijd korter dan 1 jaar, € 344.617 een looptijd tussen de 1 en 5 jaar en € 121.754 een looptijd langer dan 5 jaar.

Operationele lease verplichtingen:

Het totaal aan operationele leaseverplichtingen voor 2018 is € 78.110. Hiervan heeft € 39.055 een looptijd korter dan een jaar en € 39.055 een looptijd tussen de 1 en 5 jaar.

Toelichting:

Het totaal van de naar verwachting te ontvangen toekomstige minimale sub-lease ontvangsten met betrekking tot niet (tussentijds) opzegbare sub-leases bedraagt € 0.

Obligoverplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ):

Stichting De Waerden heeft voor opgenomen leningen met een rest schuld ultimo 2018 van in totaal € 721.760 borging van het WfZ. Indien Stichting De Waerden onverhoopt niet meer in staat zou zijn aan haar rente- en aflossingsverplichtingen van deze schulden te voldoen, neemt het WfZ deze verplichting over. Het WfZ beschikt over een ruim risico vermogen. Als het WfZ niet meer aan haar uit borging voortkomende verplichting kan voldoen, kan Stichting De Waerden worden verplicht om maximaal 3% van de restschuld van haar geborgde leningen (22K euro) als renteloze lening aan het WfZ te verstrekken.

Bankratio's

Met de ING Bank N.V. is overeengekomen dat de Debt Service Coverage Ratio (DSCR) gedurende de looptijd van de kredietfaciliteit groter dient te zijn dan 1,2. De solvabiliteit dient minimaal 25% te bedragen.

Op basis van het resultaat 2018 en de balans ultimo 2018 is de DSCR -0,07 en de solvabiliteit 47,2%. Voor 2019 en 2020 verwacht De Waerden wel aan de banknorm te voldoen (4,29 respectievelijk 2,51).

1.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en ooruitbetalinge op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018					
- aanschafwaarde	13.097.498	1.655.266	1.649.726	12.500	16.414.990
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	-4.552.876	-726.349	-893.545	-	-6.172.770
Boekwaarde per 1 januari 2018	8.544.622	928.917	756.181	12.500	10.242.220
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	600.254	180.807	562.213	-12.500	1.330.774
- afschrijvingen	-481.451	-157.437	-311.508	-	-950.396
<i>-terugname geheel afgeschreven activa</i>					
aanschafwaarde	-11.830	-102.742	-69.681	-	-184.253
cumulatieve afschrijvingen	11.830	102.742	69.681	-	184.253
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	118.803	23.370	250.705	-12.500	380.378
Stand per 31 december 2018					
- aanschafwaarde	13.685.922	1.733.331	2.142.258	-	17.561.511
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	-5.022.497	-781.044	-1.135.372	-	-6.938.913
	8.663.425	952.287	1.006.886	-	10.622.598
Afschrijvingspercentage	2,5%	5,0%	10-20-33%	0,0%	

BIJLAGE

1.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Datum	Hoofdsom €	Totale looptijd	Soort lening	Werke- lijke- rente %	Restschuld 31 december 2017 €	Nieuwe leningen in 2018 €	Aflossing in 2018 €	Restschuld 31 december 2018 €	Restschuld over 5 jaar €	Resterende looptijd in jaren eind 2018	Aflossingswijze	Aflossing 2019 €	Gestelde zekerheden
BNG	15-10-2006	641.396	18		4,18	249.432	-	35.633	213.799	35.633	6	lineair	35.633	overheid
Lening 2	00-10-0	-	0		-	-	-	-	-	-	0		-	
BNG	01-12-2012	287.243	30		3,09	215.432	-	14.362	201.070	129.259	14	lineair	14.362	overheid
BNG	01-11-2013	211.348	15		3,48	154.989	-	14.090	140.899	70.449	10	lineair	14.090	overheid
BNG	15-03-2013	373.484	9		2,19	207.491	-	41.498	165.993	-	4	lineair	41.498	overheid
ING	01-01-2013	500.000	10		3,46	420.833	-	16.667	404.166	320.833	4	lineair	16.667	hypotheecair
ING	01-01-2013	1.000.000	10		3,64	841.667	-	33.333	808.334	641.667	4	lineair	33.333	hypotheecair
ING	01-09-2013	400.000	5		2,57	60.000	-	60.000	-	-	0	lineair	-	hypotheecair
ING	02-09-2014	1.100.000	10		3,50	758.000	-	114.000	644.000	74.000	6	lineair	114.000	hypotheecair
TOTAAL						2.907.844	-	329.583	2.578.261	1.271.841			269.583	

Toelichting

Op 22 juni 2012 is door De Waerden hypotheek verstrekt op al het vastgoed aan het Waarborgfonds voor de zorgsector en ING op basis van gedeelde zekerheid. Er is een recht van hypotheek en pandrecht verleend op alle registergoederen van De Waerden voor maximaal een bedrag van € 8.969.523.

1.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

10. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	17.269.048	16.951.625
Opbrengsten Jeugdwet	1.289.073	1.068.208
Opbrengsten Wmo	2.096.717	2.139.365
Wlz subsidie	80.951	51.787
Correctie aanvaardbare kosten	137.699	222.654
Overige zorgprestaties	956.634	1.009.471
Totaal	21.830.122	21.443.110

Toelichting:

De correctie aanvaardbare kosten betreft de ontvangen gelden vanuit de nacalculatie 2017 welke uit voorzichtigheid nog niet waren opgenomen in de opbrengsten 2017.

11. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Huuropbrengsten	305.717	326.405
Opbrengst verkopen	36.681	29.606
Overig	-21.889	131.740
Totaal	320.509	487.751

LASTEN

12. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	10.226.550	9.867.066
Sociale lasten	1.669.908	1.643.052
Pensioenlasten	811.469	793.692
Andere personeelskosten:		
Personeel niet in loondienst	1.841.066	1.858.091
Andere personeelskosten	639.165	554.290
Voorziening en reservering personeelskosten	262.865	122.413
Totaal personeelskosten	15.451.023	14.838.604

Toelichting:

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

	2018	2017
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	266	258

Er zijn geen werknemers van De Waerden buiten Nederland werkzaam.

13. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Afschrijvingen:		
Materiële vaste activa	950.396	843.910
Totaal afschrijvingen	950.396	843.910
Boekresultaat	-	61.403
Totaal afschrijvingen	950.396	905.313

14. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.107.997	1.058.961
Algemene kosten	1.564.783	1.494.460
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	906.782	883.704
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	475.375	506.813
- Energiekosten gas	292.288	309.135
Subtotaal	767.663	815.948
Huur en leasing	1.911.831	1.901.849
Dotaties en vrijval voorzieningen	68.916	-60.833
Totaal overige bedrijfskosten	6.327.972	6.094.089

Toelichting:

De Algemene kosten bestaan grotendeels uit de kosten voor automatisering, telefonie, verzekeringen, advieskosten en de materiële kosten voor de Carante Groep.

15. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Rentebaten	-	116
Rentelasten	-99.853	-124.610
Totaal financiële baten en lasten	-99.853	-124.494

16. WNT-VERANTWOORDING 2018 STICHTING DE WAERDEN

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting De Waerden. Het voor Stichting De Waerden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 125.000.

De Raad van Toezicht heeft de klasseindeling 2018 vastgesteld op klasse II.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	J.A. Riteco
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel toepasselijk maximum voor de betreffende periode	125.000
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.260
Beloningen betaalbaar op termijn	11.246
<i>Subtotaal</i>	<u>124.506</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	<u><u>124.506</u></u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	G. Valk	R.B.M. Jaspers	C.J. van Geffen	J.F. Gerrits Jans
Functiegegevens Aanvang en einde functievervulling in 2018	Voorzitter RvT 1/1 - 31/12	Lid RvT 1/1 - 31/12	Lid RvT 1/1 - 31/12	Lid RvT 1/1 - 30/6
Individueel toepasselijk maximum voor de betreffende periode	18.750	12.500	12.500	6.250
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.800	7.200	7.200	3.600
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	10.800	7.200	7.200	3.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	10.800	7.200	7.200	3.600
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017				
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.800	7.200	7.200	7.200
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	10.800	7.200	7.200	7.200

Bedragen x € 1	J.A.	R. Beuse	S. Goedhard
	Oostenbrink		
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 30/6	1/7 - 31/12	1/9 - 31/12
Individueel toepasselijk maximum voor de betreffende periode	6.250	6.250	4.167
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	3.600	3.600	2.400
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	3.600	3.600	2.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	3.600	3.600	2.400
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	7.200	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	7.200	-	-

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

17. Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2018 zijn als volgt:

	2018	2017
	€	€
1. Controle van de jaarrekening	26.650	35.000
2. Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	27.625	20.000
Totaal honoraria accountant	54.275	55.000

1.1.9 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting De Waerden heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 21 mei 2019.

De raad van toezicht van Stichting De Waerden heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 21 mei 2019.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

Mw. J.A. Riteco
Raad van Bestuur

21 mei 2019

W.G.

Dhr. G. Valk
Voorzitter Raad van Toezicht

21 mei 2019

W.G.

Dhr. R.B.M. Jaspers
Lid Raad van Toezicht

21 mei 2019

W.G.

Mw. S. Goedhard
Lid Raad van Toezicht

21 mei 2019

W.G.

Mw. C.J. van Geffen
Lid Raad van Toezicht

21 mei 2019

W.G.

Dhr. R. Beuse
Lid Raad van Toezicht

21 mei 2019

1.2 OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1.2.1 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.2.

1.2.2 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum anders dan in de jaarrekening toegelicht.

1.2.3 Nevenvestigingen

Stichting de Waerden heeft geen nevenvestigingen.

1.2.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting De Waerden

---

Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting De Waerden een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting De Waerden te Heerhugowaard ('de stichting') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de resultatenrekening over 2018; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Waerden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

M22CAPX7HNVR-578173441-61

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

*PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 29 mei 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door J. Gersen RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting De Waerden

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.